

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 26, 2021

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2021:1848](#) 10-12-2021

Geen rekening en verantwoording door begiftigde stichting aan erfgenaam van schenker, aldus ook Hoge Raad.

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2021:3664](#) 07-12-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:3517](#) 30-11-2021

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2021:3114](#) 30-11-2021

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2021:2383](#) 09-11-2021

Rechtbank

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:12043](#) 07-12-2021

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2021:7090](#) 01-12-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11978](#) 01-12-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11689](#) 29-11-2021

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2021:6137](#) 25-11-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11751](#) 24-11-2021

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2021:11707](#) 24-11-2021

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2021:10821](#) 24-11-2021

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2021:13195](#) 10-11-2021

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2021:8643](#) 28-10-2021

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:5494](#) 15-10-2021

[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2021:6574](#) 06-09-2021

RECHTSPRAAK

Verdeling vof-vermogen van erflater. Moeder vertegenwoordigt kinderen. Hun oproeping is onnodig.

X en haar kinderen erven de nalatenschap van hun echtgenoot respectievelijk vader. X is executeur. Twee van de vier kinderen zijn inmiddels meerderjarig. De nalatenschap is nog onverdeeld.

X is in plaats van erflater vennoot geworden in een vof met Y. De nalatenschap is mede-eigenaar van in de vof ingebrachte onroerende zaken. Ter gelegenheid van de verdeling daarvan vordert Y in dit incident dat de vier kinderen in de procedure worden betrokken (art. 118 Rv, processueel ondeelbare rechtsverhouding).

Een vereffening van de nalatenschap lijkt op zijn plaats, omdat niet gebleken is dat X als executeur heeft aangetoond dat de goederen van de nalatenschap ruimschoots toereikend zijn om alle schulden van de nalatenschap te voldoen. Dit blijkt ook niet uit de door X overlegde verklaring van erfrecht. X kan de kinderen toch in rechte vertegenwoordigen, enerzijds als wettelijk vertegenwoordiger van de minderjarige kinderen en anderzijds op grond van een onbeperkte boedelvolmacht van de andere kinderen. De rechtbank wijst de incidentele vordering van Y dan ook af.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 24-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2021:10821

Zaaknummer: C/15/307439 / HA ZA 20-593

Rechters: A.C. Haverkate

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Faillissementscurator van erfgenaam vordert verdeling nalatenschap. Rechtbank beslist op uitdrukkelijk verzoek zelf over gecompliceerde verdeling.

Moeder overlijdt in 2013. Drie van haar zes kinderen hebben haar nalatenschap verworpen. Een van de drie erfgenamen (X) is in 2015 failliet verklaard. Tussen de erfgenamen bestaan onder meer geschillen over de omvang van de vaderlijke erfdelen die moeder schuldig was aan alle kinderen en de vorderingen van de nalatenschap op X uit hoofde van een (agrarische) maatschap tussen X en moeder. De faillissementscurator vordert verdeling van de nalatenschap.

Partijen willen niet dat de rechtbank de zaak in handen van een boedelnotaris legt. De rechtbank beslist op uitdrukkelijk verzoek van partijen over de verdeling van de nalatenschap en bepaalt daarbij hoe de schulden moeten worden betaald. Deze verdeling is niet eenvoudig. Zo verdeelt de rechtbank zonder dat alle schulden van de nalatenschap zijn voldaan en rentes (ten laste en ten behoeve van de nalatenschap) nog oplopen. De rechtbank kiest ervoor de rente over de vorderingen van de nalatenschap en van de drie erfgenamen op de nalatenschap te fixeren per de vonnisdatum. Complicerende factor is dat de schuld van X aan de nalatenschap zijn aanspraak op de nalatenschap overstijgt en de faillissementsboedel ontoereikend is om deze schuld van X per saldo te voldoen.

De rechtbank volgt het voorstel van de curator, dat ertoe leidt dat bepaalde cultuurgronden uit de maatschap worden toegedeeld aan X, vanuit de maatschap bepaalde onroerende goederen worden ingebracht in de nalatenschap en de curator namens de nalatenschap bedrijfsopstallen verkoopt aan de hoogste bieder. Op deze wijze wordt gedwongen woningontruiming door de andere twee erfgenamen zo veel mogelijk voorkomen en hoeft de agrarische bedrijfsvoering van de partner van X niet in gevaar te komen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 10-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2021:13195

Zaaknummer: C/09/566698 / HA ZA 19-82

Rechters: A.C. Bordes

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kwalificatie en duur van (huur)overeenkomst die erflaatster met een van de erfgenamen is aangegaan.

Een van de zeventien erfgenamen (X) bewoont sinds 2014 erflaatsters woonboerderij voor 200 euro per maand, nadat erflaatster naar een verpleegtehuis was verhuisd. De erfgenamen zijn het er niet over eens of sprake is van een huurovereenkomst. Deze vraag beantwoordt de kantonrechter bevestigend. Toch komt X geen huurbescherming toe, omdat de huurovereenkomst naar haar aard van korte duur was, aldus de kantonrechter.

Erflaatster wilde alle erfgenamen gelijk bedelen, zo blijkt uit haar testament. Daarmee zou niet stroken dat zij met X een huurovereenkomst aangaat, waardoor de woning verkocht moet worden in verhuurde staat, wat een lagere verkoopopbrengst oplevert. X wordt dan beoordeeld: hij koopt de woning immers in verhuurde staat voor een lagere koopsom terwijl de erfgenamen een lager bedrag uitgekeerd krijgen. Als X slechts tijdelijk – tot aan de verkoop – van de woning gebruik mag maken, heeft dat gebruik geen invloed op de getaxeerde waarde en wordt X niet beoordeeld en krijgen alle erfgenamen een gelijk, hoger, bedrag uitgekeerd.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 25-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2021:6137

Zaaknummer: 8574868

Rechters: J.M.J. Godrie

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Loon benoemde vereffenaar. Ervaringsfactor.

Een in 2019 beëindigde erfrechtadvocaat is benoemd tot vereffenaar van een nalatenschap en verzoekt de kantonrechter zijn loon vast te stellen. De kantonrechter past de Recofa-richtlijnen toe, maar niet met de ervaringsfactor (1,1) die de vereffenaar wenst voor zijn werkzaamheden en die van twee collega's, een ervaren advocaat en vereffeningsmedewerkster.

Zowel in insolventies als in vereffeningen geldt als basisregel dat waar mogelijk wordt gedelegeerd naar een goedkoper niveau. De ervaren erfrechtadvocaat heeft onmiskenbaar zeer veel kennis en ervaring. De kantonrechter rekent de advocaat-stagiaire tot de categorie 'jong aanstormend talent', maar hij is evident nog bezig met het opbouwen van kennis en ervaring. Zijn (zeven) ervaringsjaren als gerechtsdeurwaarder maken dit niet anders.

Een kantoormedewerkster heeft ook werkzaamheden verricht. Zij heeft weliswaar veel ervaring, maar geen juridische opleiding op academisch niveau. Dat zij tot op zekere hoogte geheel zelfstandig werkt, doet er niet aan af. De aard van de werkzaamheden zal zich immers bevinden op het niveau dat zij aan kan.

Verder is gesteld noch gebleken dat de loonkosten van ieder van deze drie personen op een vergelijkbaar niveau liggen. Er is al met al geen sprake van gelijke gevallen die een gelijke behandeling verdienen. De kantonrechter ziet geen aanleiding om aan de advocaat-stagiaire en de vereffeningsmedewerkster een hoger loon toe te kennen dan op basis van de Recofa-richtlijnen geldt.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 29-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11689

Zaaknummer: 9071208 AZ VERZ 21-31

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Mede-erfgenaam heeft recht op inzage nalatenschap. Niet op afgifte van (ontbrekende) originele stukken.

Broer en zus zijn de enige erfgenamen van hun moeder, tevens vereffenaars van haar nalatenschap. In het kader van de verdeling van de nalatenschap en een mogelijk beroep op haar legitieme portie, vordert de zuster dat de broer gegevens verstrekt (art. 843a en 843b Rv), onder andere door afgifte van originele stukken.

Erfgenamen hebben over en weer rechtmatig belang bij informatie over de omvang en samenstelling van de nalatenschap (art. 3:166 lid 3 BW). Hieruit volgt dat op een erfgenaam de verplichting rust aan zijn mede-erfgenamen inzage te geven in de gegevens die hij onder zich heeft, voor zover die mede-erfgenaam die gegevens nodig heeft voor het bepalen van zijn erfrechtelijke aanspraken. De te verstrekken informatie moet zo ruim mogelijk worden uitgelegd (zie ook ECLI:NL:GHSHE:2021:2192).

De artikelen 843a en 843b Rv zien echter niet op het verstrekken van de originele stukken. Op grond van artikel 22 Rv zou de rechtbank de zoon misschien kunnen veroordelen om originele stukken over te leggen, maar dan moet wel vaststaan dat hij deze stukken tot zijn beschikking heeft. En dit laatste heeft de zoon gemotiveerd betwist.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 24-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11707

Zaaknummer: C/10/620932 / HA ZA 21-543

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onderhandse schenking van erflaatster. Bewijslast van misbruik van omstandigheden legt rechtbank op executeur.

Erflaatster heeft een vriendin en vier nichten en neven tot erfgenamen benoemd en een van de nichten tot executeur. Erflaatsters broer en zijn echtgenote hielpen haar met het financiële beheer van haar vermogen. Zij hebben, nadat erflaatster naar een verzorgingshuis was verhuisd, in overleg met haar onder meer een verzameling munten en postzegels verkocht. Erflaatster heeft de opbrengst vervolgens onderhands aan hen geschonken.

De executeur stelt het beheer van de broer en schoonzuster in twijfel en vordert een verklaring voor recht dat de schenking is vernietigd op grond van misbruik van omstandigheden (art. 3:44 lid 4 BW, art. 7:176 BW). De executeur wijst er daarbij op dat erflaatster destijds dementerend was.

De rechtbank vindt onvoldoende onderbouwd dat erflaatster bij de schenking onvoldoende wilsbekwaam was. Zij had werkelijk steun aan haar broer en schoonzuster en daarom bevreemdt het niet dat erflaatster hun de opbrengst heeft willen schenken. Het betoog van de executeur acht de rechtbank zo onwaarschijnlijk dat de voorlopige aanvaarding ervan de broer en schoonzuster in een onredelijke bewijspositie zou brengen (art. 7:176 BW). En daarmee wordt teruggekeerd naar de hoofdregel van artikel 150 Rv. De executeur is niet geslaagd in haar stelplicht en bewijslast op basis van dit artikel.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 01-12-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11978

Zaaknummer: C/10/614269 / HA ZA 21-197

Rechters: A. Eerdhuijzen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Advocaat is benoemde vereffenaar nalatenschap. Kantoorkosten zijn geen component vereffenaarsloon.

Twee advocaten zijn benoemd tot vereffenaar van een nalatenschap. Zij verzoeken de kantonrechter vaststelling van hun vereffenaarsloon (art. 4:206 BW).

De kantonrechter stelt het loon vast, zonder de 4% kantoorkosten die de advocaten opvoeren, in aanmerking te nemen. Deze kosten zijn geen looncomponent en vallen niet onder het Recofa-uurtarief en de daarop van toepassing zijnde factoren als bedoeld in artikelen 6.4 en 6.5 van de Recofa-richtlijnen en niet onder de niet gespecificeerde verschotten omdat het bepaalde in artikel 6.6 van de Recofa-richtlijnen enkel van toepassing is op faillissementen en niet op erfrecht.

Zie in dezelfde zin: ECLI:NL:RBLIM:2021:8642 en ECLI:NL:RBLIM:2021:8641.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 28-10-2021

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2021:8643

Zaaknummer: 9457479 EZ VERZ 21-212

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Kind overlijdt, waardoor ouders erfgenaam zijn tegen wil en dank.
Geen terugvordering AOW. Hardheidsclausule.***

De SVB vordert een overbruggingsuitkering AOW terug van X. De achtergrond hiervan is dat de dochter van X en haar echtgenoot in 2017 is overleden aan anorexia en zij haar nalatenschap hebben geërfd. De erfenis is aanleiding voor de terugvordering.

De persoonlijke omstandigheden van X en haar echtgenoot moeten als bijzonder en uitzonderlijk worden gekenmerkt nu deze gelegen zijn in het verlies van hun enig kind. Zij zijn daardoor tegen wil en dank erfgenamen geworden waardoor hun vermogen eveneens tegen wil en dank is toegenomen. X en haar echtgenoot doneren jaarlijks een deel van dit vermogen aan een door hen opgerichte ideële stichting. Verder ondervindt X nog steeds de negatieve psychische gevolgen van het overlijden van haar dochter. Volgens de rechtbank is sprake van dringende redenen op grond waarvan afgezien moet worden van terugvordering (hardheidsclausule in art. 24 lid 5 AOW).

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 15-10-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:5494

Zaaknummer: AWB_20_6479

Rechters: H.J. Klein Egelink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Executeur laat zich vervangen door notaris. Niet aansprakelijk voor notariskosten.

Zeven kinderen erven in 2014 de nalatenschap van hun moeder. Moeder heeft in 2007 de oudste zoon X tot executeur benoemd en kind Y bij opvolging, zonder toekenning van loon. X heeft de benoeming aanvaard, maar in 2014 zich met goedkeuring van de rechter laten vervangen door een notaris. Kind Y wilde X niet vervangen. De familie bestaat uit twee kampen die continu ruzie met elkaar hebben. Dit was ook al tijdens leven van moeder het geval.

Volgens de eindafrekening van de notaris – die van de kantonrechter zijn werkzaamheden als executeur in rekening mag brengen bij de nalatenschap – belopen zijn kosten ruim 10.000 euro, zodat voor iedere erfgenaam slechts 214 euro resteert. Kind Z stelt X aansprakelijk voor de kosten van de notaris.

Gezien de ernstig verstoorde familieverhoudingen vindt het hof het alleszins begrijpelijk dat X zich als executeur heeft laten vervangen door de notaris. Ook al heeft moeder in 2007, toen de verhoudingen ook al verstoord waren, geen professionele executeur aangewezen. Dat Z X niet wilde als executeur, is een onvoorziene en eerst na het opmaken van het testament gebleken omstandigheid.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 07-12-2021

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2021:3664

Zaaknummer:

Rechters: H.A.W. Vermeulen, M.E. Smorenburg en P.B. Kamminga

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Samenloop van testamentair bewind en beschermingsbewind.
Rechtbank ziet onvoldoende reden voor opheffing van testamentair
bewind.***

Moeder overlijdt in 2020. Op grond van haar testament uit 1996 erft haar dochter de nalatenschap onder testamentair bewind van X. Het vermogen van de dochter staat sinds 2016 onder meerderjarigebewind van een professionele bewindvoerder.

X verzoekt om opheffing van het bewind op grond van artikel 4:178 lid 2 BW. Volgens X staat het vermogen al onder beschermingsbewind en heeft het testamentair bewind – dat ook is ingesteld ter bescherming – geen nut meer. Daarbij komt dat in 1996 niet was te voorzien dat het vermogen van de dochter onder beschermingsbewind zou staan.

De rechtbank wijst het verzoek af. Het erfdeel betreft een van het eigen vermogen afgescheiden vermogen. Het erfdeel valt niet onder het beschermingsbewind. Voorts kan het beroep op onvoorziene omstandigheden niet leiden tot opheffing. Ongeacht of moeder het beschermingsbewind heeft voorzien, het is niet gezegd dat zij geen testamentair bewind zou hebben willen instellen.

Ten overvloede merkt de rechtbank nog op dat moeder heeft geregeld dat X de bevoegdheid heeft om een opvolger te benoemen. Tijdens de mondelinge behandeling is gebleken dat X geen band heeft met de dochter en zich niet betrokken voelt bij haar, terwijl daarentegen de beschermingsbewindvoerder deze band en betrokkenheid wel heeft. Voor zover X en de beschermingsbewindvoerder van mening zijn dat de beschermingsbewindvoerder ook als testamentair bewindvoerder zou kunnen fungeren, kunnen zij dit regelen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 06-09-2021

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2021:6574

Zaaknummer: C/05/386736 / HA RK 21-65 / MvL / mk

Rechters: M.J. van Lee

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Diverse geschillen bij afwikkeling nalatenschappen (groot)ouders.
Legitieme portie kleindochter. Giften. Testamentair bewind.
Verbeuren.***

In deze zaak bestaan diverse geschillen tussen de zoon (X) en kleindochter (Y) van twee erflaters, (groot)vader en (groot)moeder.

In de nalatenschap van grootmoeder is het volgende aan de orde. Grootmoeder heeft zoon X tot enig erfgenaam en executeur benoemd en kleindochter Y, dochter van de vooroverleden zoon (Z), onterfd.

De grootouders hebben de uitvaartkosten van de vooroverleden zoon Z betaald, toen kleindochter Y in detentie zat. Volgens kleindochter Y hebben zij dit gedaan uit moraal en fatsoen. Volgens de rechtbank is sprake van zaakwaarneming en geldt voor Y een terugbetalingsverplichting aan de nalatenschappen van de grootouders.

Keindochter Y beroept zich op haar legitieme portie in grootmoeders nalatenschap. Haar vader, zoon Z, heeft ten minste 25 jaar gratis grootmoeders woning in Spanje bewoond. Volgens de rechtbank was Z geen gebruikskosten verschuldigd, omdat hij antikraak woonde en is daarom geen sprake van een gift aan Z die meetelt voor de legitieme van kleindochter Y.

Grootmoeder heeft, voor het geval Y zich op haar legitieme beroept, haar verkrijging levenslang onder testamentair bewind gesteld. Het bewind is ingesteld in het belang van Y, omdat zij ongeschikt of onmachtig zou zijn om in het beheer te voorzien of de verkrijging anders hoofdzakelijk aan schuldeisers ten goede zou komen. De toenmalige detentie van Y was het motief voor het bewind. Nu de detentie is geëindigd, verklaart de rechtbank voor recht dat het testamentair bewind geen effect sorteert (onder verwijzing naar ECLI:NL:GHAMS:2017:3075).

De nalatenschap van grootvader is vererfd naar zoon X en kleindochter Y gezamenlijk. Y heeft in 2018 een onderhandse schenking van grootvader aan de partner van zoon X uit 2014 vernietigd wegens misbruik van omstandigheden (art. 7:176 BW). Volgens de partner was de vordering tot vernietiging verjaard. De rechtbank is op voorhand van oordeel dat de

verjaringstermijn van drie jaar (art. 3:52 lid 1 sub b BW) gerekend moet worden vanaf het moment dat Y zich van rechtsbijstand is gaan voorzien, te weten vanaf de inschakeling van een notaris in 2017. Van verjaring is daarom geen sprake. Of sprake is van misbruik van omstandigheden, komt later in de procedure aan de orde.

Zoon X heeft in eerste instantie doen voorkomen alsof hij enig erfgenaam van grootvader was en zodanige verklaring van erfrecht laten opstellen. Ook heeft X de woning in Spanje op zijn naam laten zetten. Volgens Y heeft X zijn aandeel in de Spaanse woning verbeurd door het opzettelijk aan haar te verzwijgen (art. 3:194 BW). De rechtbank wil niet zover gaan. De rechtbank rekent het X wel aan dat hij in eerste instantie Y als erfgenaam heeft verzwegen, maar kan niet uitsluiten dat slechts sprake was van een misverstand.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 24-11-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:11751

Zaaknummer: 10/601559/HA ZA 20-741

Rechters: G.A.F.M. Wouters, C. van Steenderen-Koornneef en P.G. Knoppers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onderhandse schenkingen aan dochter, van wier zorg vader afhankelijk was. Misbruik van omstandigheden?

Vader laat bij zijn overlijden in 2015 zijn twee dochters (X en Y) en zijn kleindochter (Z) – dochter van zijn in 1994 vooroverleden zoon – als enige erfgenamen achter. Vader was de laatste levensjaren afhankelijk van de zorg van X en leed sinds 2009 aan een afnemende geestestoestand en gebruikte overmatig alcohol. Vanaf medio 2014 is vrijwel het gehele vermogen van vader overgeheveld naar X.

Het hof neemt voorshands aan dat de onderhandse schenkingen van vader aan X vanaf medio 2014 door misbruik van omstandigheden hebben plaatsgevonden (art. 7:176 BW). Van X had mogen worden verlangd dat zij, als vader aanzienlijke bedragen aan haar had willen schenken, daarbij een notaris had ingeschakeld die met vader in een vierogengesprek zijn wensen had vastgelegd. Nu ontbreekt iedere objectieve toetsing of de vermogensoverheveling ook de wens was van vader en of hij de reikwijdte van zijn handelen heeft kunnen overzien. X krijgt de mogelijkheid om tegenbewijs te leveren.

X wil als executeur 40.000 euro advocaatkosten ten laste van de nalatenschap brengen. Het hof volgt de rechtbank in het oordeel dat slechts 4.000 euro daarvan ten laste van de nalatenschap komt. Het merendeel van de kosten ziet op het financiële beheer door X voor erflaters overlijden en betreft geen kosten van executele. Voorts vindt het hof 40.000 euro in geen enkele verhouding staan tot de omvang en samenstelling van de nalatenschap.

Het hof houdt de verdere beslissing aan, ook wat betreft de vraag welke giften aan afstammelingen meetellen voor de legitieme portie.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 09-11-2021

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2021:2383

Zaaknummer: 200.280.825/01 en 200.281.955/01

Rechters: A.N. Labohm, C.M. Warnaar en L.A.G.M. van der Geld

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bewindvoerder mag erfdeel rechthebbende verwerpen tot behoud van bijstand, mits bewindvoerder aan rechthebbende jaarlijks vermogen verschaft.

Moeder laat bij haar overlijden in 2021 haar zoon en dochter als enige erfgenamen achter. Door een geldlegaat aan de zoon resteert voor de dochter ruwweg een kwart van de nalatenschap, oftewel ongeveer 50.000 euro. De verkrijging van de dochter staat onder testamentair bewind van de zoon. De dochter erft onder ontbindende voorwaarde, de zoon aansluitend onder opschortende voorwaarde (tweetrapsmaking).

De zoon is tevens meerderjarigebewindvoerder van de dochter. In die hoedanigheid verzoekt de zoon machtiging om namens de dochter de nalatenschap te verwerpen (art. 4:193 BW).

De dochter heeft naar eigen zeggen het geld niet nodig en ziet liever dat het geld naar de kinderen van de zoon gaat. De kantonrechter heeft geen aanleiding te veronderstellen dat de dochter op dit punt niet wilsbekwaam is

Afwijzing van het verzoek zou betekenen dat de dochter gedurende een aantal jaren niet meer in aanmerking komt voor een uitkering op grond van de Participatiewet en dat de eigen bijdrage op grond van de Wet langdurige zorg verhoogd zal worden. Dit acht de kantonrechter niet in haar belang.

Integrale toewijzing van het verzoek zou echter betekenen dat de dochter geen of nauwelijks eigen vermogen meer heeft, terwijl zij (volgens de Participatiewet) in ieder geval een eigen vermogen van ruim 6.000 euro mag hebben.

De kantonrechter acht het in het belang van de dochter dat zij gedurende het bewind steeds een eigen vermogen heeft ter grootte van het maximale eigen vermogen dat krachtens de Participatiewet geldt. De bewindvoerder dient daarvoor zorg te dragen, indien nodig door vanuit zijn eigen vermogen het vermogen van de dochter aan te vullen.

De kantonrechter verleent de machtiging, ondanks de omstandigheid dat de bewindvoerder daardoor zelf bevoordeeld wordt. De kantonrechter verbindt hieraan de voorwaarde dat de

bewindvoerder ervoor zorgdraagt dat de dochter steeds aan het begin van ieder volgend kalenderjaar een eigen vermogen heeft ter grootte van het maximale eigen vermogen dat krachtens de Participatiewet geldt.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 07-12-2021

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2021:12043

Zaaknummer: 9373788 \ BM VERZ 21-3690

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen rekening en verantwoording door begiftigde stichting aan erfgenaam van schenker, aldus ook Hoge Raad.

Geen rekening en verantwoording door begiftigde stichting aan erfgenaam van schenker, aldus ook Hoge Raad.

In kort geding vordert stichting X als enig erfgenaam van erflater rekening en verantwoording van stichting Y over het sinds erflaters overlijden gevoerde beleid in stichting Y. Stichting Y is in het verleden op instigatie van erflater opgericht en erflater is tot zijn overlijden bestuurslid geweest. Erflater heeft in de periode 1983-1987 totaal 1,5 miljoen gulden geschonken aan stichting Y. De schenkingen zijn onvoorwaardelijk en onherroepelijk gedaan.

Volgens stichting Y is er geen rechtsgrond voor het afleggen van rekening en verantwoording over de geschonken bedragen. Het hof was dit eens met stichting Y (ECLI:NL:GHAMS:2020:930).

Volgens het hof geldt als uitgangspunt dat stichting Y autonoom bevoegd is om over de besteding van de schenkingen te beslissen. De omstandigheden dat erflater nauw betrokken was bij de oprichting en doelstelling van stichting Y, tot zijn overlijden daarvan bestuurslid was en stichting Y volgens haar doelstelling gehouden is tot een bepaalde besteding, rechtvaardigen niet de gevolgtrekking dat krachtens ongeschreven recht tussen stichting Y en erflater een rechtsverhouding is ontstaan die stichting Y verplicht om zich te verantwoorden jegens erflater en zijn rechtsopvolgers. Ook als erflater door zijn lidmaatschap van het bestuur heeft uitgedragen dat hij wilde weten wat stichting X deed, impliceert dit geen verantwoordingsplicht. De verdenking van stichting X dat stichting Y geen behoorlijk beleid heeft gevoerd, maakt dit niet anders, aldus het hof.

De Hoge Raad verwerpt het cassatieberoep tegen dit arrest en gaat daarmee contrair aan de conclusie van de A-G. Volgens de Hoge Raad is het oordeel van het hof begrijpelijk en voldoende gemotiveerd. De betrokkenheid van erflater bij stichting Y brengt nog niet mee dat voor de stichting op grond van ongeschreven recht een rekening- en verantwoordingsplicht jegens erflater en zijn rechtsopvolgers is ontstaan.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 10-12-2021

ECLI: ECLI:NL:HR:2021:1848

Zaaknummer: 20/01616

Rechters: H.M. Wattendorff, F.J.P. Lock en A.E.B. ter Heide

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrechter kan geldigheid testament niet beoordelen. Voorbehouden aan civiele rechter.

De vader van X heeft vlak voor zijn overlijden in zijn testament de broer en zuster van X tot enige erfgenamen benoemd. Ook is in het testament bepaald dat op de legitieme portie van X in mindering zou moeten komen een bedrag dat X zich zou hebben toegeëigend.

X trekt de geldigheid van het spoedtestament in twijfel en verwijt de notaris onzorgvuldig handelen bij het passeren van het testament.

De tuchtrechter is niet bevoegd om de geldigheid van een testament te beoordelen. Dit oordeel is voorbehouden aan de civiele rechter. X is wat dat betreft niet-ontvankelijk.

Ook voor het overige sluit het hof zich aan bij het gemotiveerde oordeel van de kamer. De notaris mocht afgaan op de verklaring van vader dat X zich geld had toegeëigend. Op de notaris rustte niet de verplichting om te verifiëren of de toe-eigening daadwerkelijk had plaatsgevonden of om vader ertoe te bewegen zijn standpunt in het testament verder toe te lichten en/of te onderbouwen. Voorts heeft de notaris de wilsbekwaamheid van vader voldoende onderzocht.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 30-11-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:3114

Zaaknummer: 200.288.275/01 NOT

Rechters: G.C.C. Lewin, C.H.M. van Altena en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tuchtrecht. Totstandkoming spoedtestament.

Erflater maakt op zijn sterfbed een testament ten behoeve van zijn gezin. In het verleden heeft erflater een woning van zijn ouders gekocht, waarin de vader sindsdien woont op grond van een zakelijk recht van gebruik en bewoning. In het testament is geen afzonderlijke regeling opgenomen ten aanzien van deze woning. De vader en een broer van erflater klagen hierover.

De broer is niet-ontvankelijk, omdat hij geen belang heeft bij de kwestie. De vader is wel ontvankelijk, maar zijn klacht wordt afgewezen. De notaris had geen aanleiding te denken dat erflater de wens had om de woning aan zijn vader te vermaken en geen reden om te twijfelen aan de wilsbekwaamheid van erflater.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 30-11-2021

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2021:3517

Zaaknummer: 200.291.113/01 NOT

Rechters: C.H.M. van Altena, G.C.C. Lewin en J.W. van Zaane

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Digitale accounts van erflater. Microsoft moet erfgenamen toegang verlenen.

Erflater overlijdt plotseling in 2021. Zijn ouders en twee zusters erven de nalatenschap. Zij vorderen in kort geding dat Microsoft hun toegang geeft tot zijn digitale accounts (Hotmailaccount en OneDrive-account). De erfgenamen beroepen zich op de saisine-regel (art. 4:182 BW).

Een overeenkomst is een voor overgang op erfgenamen vatbaar recht, tenzij (1) de wet anders bepaalt of (2) uit de overeenkomst zelf anders voortvloeit.

De eerste uitzonderingsgrond doet zich niet voor. Voor een overeenkomst als de onderhavige (Microsoft Services Agreement, MSA) is op de hoofdregel in de wet geen uitzondering gemaakt. Ook de AVG beperkt de vererfbaarheid niet, omdat de AVG in Nederland (in de UAVG) niet van toepassing is verklaard op overleden personen.

De tweede uitzonderingsgrond doet zich ook niet voor. Artikel 6:249 BW bepaalt dat de rechtsgevolgen van een overeenkomst mede gelden voor de rechtverkrijgenden onder algemene titel, tenzij uit de overeenkomst iets anders voortvloeit. In de MSA is hierover niets uitdrukkelijk bepaald en het persoonlijke karakter vloeit ook niet voort uit de strekking van de MSA. Dat de inhoud van een (e-mail)account geen goed is in de zin van artikel 3:1 BW, is voor artikel 6:249 BW overigens niet relevant.

Ook het verweer van Microsoft dat er persoonsgegevens van derden in het e-mail account staan, waar Microsoft als verwerkingsverantwoordelijke zorgvuldig mee om dient te gaan, slaagt niet. Hiertoe verwijst de voorzieningenrechter naar Duitsland, waar ook – net als in Nederland – de saisine bestaat en een specifieke wettelijke regeling van digitale nalatenschappen ontbreekt. Het ligt voor de hand om aansluiting te zoeken bij twee standaardarresten van de hoogste Duitse rechter, nu richtinggevende jurisprudentie in Nederland ontbreekt. Volgens de Duitse rechter moet een erfgenaam dezelfde toegang krijgen en zich op dezelfde manier door het account en de pagina's kunnen bewegen als de overledene. In lijn met deze arresten oordeelt de rechter voorshands dat de rechten uit de MSA van erflater bij zijn overlijden van rechtswege integraal zijn overgegaan op zijn

erfgenamen.

De erfgenamen hebben spoedeisend belang bij toegang tot de accounts. Microsoft dient de erfgenamen toegang te verlenen door het wachtwoord te resetten en aan ten minste één ander account (van een van de erfgenamen) de mogelijkheid te bieden vervolgens een nieuw wachtwoord in te stellen.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 01-12-2021

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2021:7090

Zaaknummer: C/13/708783 / KG ZA 21-859 DvH/MAH

Rechters: R.A. van Dudok Heel

Wetsartikelen: